

АКАДЕМИЯ ЗА ЛИДЕРИ ПРИ ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
НА ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

**IX НАЦИОНАЛЕН УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС
С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ**

„ПРОСТРАНСТВО И ВРЕМЕ“

Велико Търново, 2025

ЦЕЛИ НА КОНКУРСА:

- Да даде възможност за творческа изява на ученици от гимназиалната образователна степен с изявени интереси в областта на обществените науки.
- Да провокира интереса на младите хора към историята на българския народ и държава и на нейното съвременно географско пространство.
- Да съдейства за изграждане на динамични контакти и на мрежа за обмен на информация между училището и университета като взаимосвързани етапи в образованието на младите хора.

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА:

- В конкурса могат да участват ученици от гимназиалната образователна степен от всички видове училища, които са на възраст между 14 и 19 години. Участниците се разпределят в две възрастови групи:
  - първи гимназиален етап: **VIII–X** клас;
  - втори гимназиален етап: **XI–XII** клас.
- Участието в конкурса е индивидуално или групово. Индивидуално участие се изисква за учениците, които през настоящата учебна година завършват училище, а за тези от VIII–XI клас се допускат и групови разработки (до трима участници).
- Всеки ученик има право да участва **само с една конкурсна творба и само в едно тематично направление – история или география.**

Конкурсните разработки могат да бъдат в следния **формат**:

- ❖ **ПИСМЕНИ (ИСТОРИЧЕСКО/ ГЕОГРАФСКО ЕСЕ, РЕФЕРАТ, ОТГОВОР НА ИСТОРИЧЕСКИ ВЪПРОС)**
- ❖ **ЕЛЕКТРОННИ (МУЛТИМЕДИЙНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ, БЛОГ НА ТЕМА „СПОДЕЛЕНО ЗА ГЕОГРАФИЯТА“)**

ЕСЕ НА ИЗБРАНА ГЕОГРАФСКА ТЕМА:

1. „Научих, че всеки иска да живее на върха на планината, забравяйки, че единственото, което има значение, е как се катерим.“
(Габриел Гарсия Маркес)
2. „Аз пях за България, защото я обичах... Аз прославях нейната божествено хубава природа...“
(Иван Вазов)
3. „Земя като една човешка длан...
Но по-голяма ти не си ми нужна...
Но ти за мен си цяло мироздание,
че аз те меря не на разстояние,
а с обич, от която съм пиян!“
(Георги Джагаров)
4. „Де е България? – питате вие.
В сърцето отляво – няма да скрия.“
(Лили Чолакова)

ТЕМИ ЗА ИСТОРИЧЕСКО ЕСЕ:

1. „Еретик – това е този, който има собствено мнение, който се ръководи от лични съмнения и чувства.“
(Жак Бенин Босюе)
2. „Че страната България в християнско време е имала големи свободи, богатства и всякакво изобилие, може да се види и да се разбере по това, че мъже, жени и деца, всички носят дрехи и ризи, изvezани с копринени конци, макар и груби.“
(Из „Пътеписа“ на Бенедикт Курипешич от 1530–1531 г.)
3. „Съдбата на Стоилов е обща със съдбата на всички големи държавници: съвременниците им не могат да ги оценят достатъчно. Трябва перспективата на времето, за да бъдат видени в цялата им мощ.“
(Атанас Буров)
4. „Искаш ли да направиш отечеството си кумир на българския народ, който е готов да жертва всичко за него, трябва да го просветиш.“
(Иван Шипманов)
5. „Бъди възторжен идеалист: смел до безумство, влюбен в България до фанатизъм, честен до самопожертвуване.“
(Из „Помни войната“ на Борис Дрангов)

**КОНКУРСНИ ТЕМИ ПО ИСТОРИЯ
(РЕФЕРАТ, ОТГОВОР НА ИСТОРИЧЕСКИ ВЪПРОС):**

1. Българското средновековие: войни и дипломация
2. Българското средновековие: богомилското движение
3. Българите католици от XVII в. – радетели за освобождението на България
4. В защита на християнската вяра – св. Георги Нови Софийски и св. Никола Нови Софийски, софийски новомъченици от XVI век
5. 155 години Българска екзархия. Църковно-национални борби и постижения
6. Съединението и Сръбско-българската война (1885 – 2025)
7. Атентатите в българската история
8. ХХ век: семейни мемоари и лични истории
9. Българската младеж в „сянката“ на комунизма
10. Символният бунт: младежки субкултури в България през втората половина на ХХ век

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПИСМЕНИТЕ РАБОТИ:

1. Представената разработка да съответства на съдържанието на избраната конкурсна тема. Освен избор от предложения списък се допуска формулиране на по-тясно заглавие в контекста на общата тема.
2. Подбраните от авторите факти да са представени коректно, като се използват различни източници на информация.
3. Конкурсната работа да е прецизно структурирана.
4. Езикът и стилът на изложението да са в съответствие с избрания тип текст.
5. Обемът на есето да не надхвърля 5 компютърни страници, а текстът на реферата да не е по-голям от 10 страници. По време на публичната защита на допуснатите до втория кръг писмени работи по история се препоръчва използване на презентация (PowerPoint, Prezi или др. програма) като представянето ѝ не надвишава 7 минути с оглед спазване на времевия регламент.
6. При подготовката на реферата като компонент от общата структура на разработката да присъства и справочен апарат (библиография).

ПРЕЗЕНТАЦИЯ НА ИЗБРАНА ТЕМА ПО ГЕОГРАФИЯ

1. Географски аспекти на глобалните проблеми на съвременността.
2. Съвременните демографски и социални проблеми на младите хора в България.
3. География на професиите на бъдещето.
4. Изкуственият интелект в географията.
5. Енергийните проекти в света – специфики, проблеми, перспективи
6. Съвременно регионално развитие.
7. Международни и регионални конфликти.
8. Транснационалните корпорации – влияния, бъдеще и проблеми.
9. Съвременният туризъм – модерност на пътуванията.
10. Устойчиво развитие – глобални и регионални измерения.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРЕЗЕНТАЦИЯТА:

1. Съдържанието на презентацията да отговаря на избраната тема.
2. Подборът на съдържанието да представя прецизно и научно вярно конкретните факти и събития.
3. Да са използвани технологичните възможности на програмата.
4. На последния слайд да са цитирани използваните източници.
5. Общий обем на презентацията да не надхвърля 20 слайда.
6. Допуснатите до публична защита във втория кръг презентации (PowerPoint, Prezi или др. програма) да бъдат в редуциран обем, така че представянето да не надвишава 7 минути.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ БЛОГ НА ТЕМА: „СПОДЕЛЕНО ЗА ГЕОГРАФИЯТА“

1. Да се използва един от онлайн-инструментите за създаване и администриране на блог:

WWW.BLOGGER.COM WWW.WORDPRESS.COM WWW.EDUBLOGS.ORG

2. Да се подбере шаблон с гъвкаво оформление и фоново изображение, които са съобразени с темата.

3. Да са обособени следните съдържателни панели:

- документиране на собствените проучвания по темата;
- споделяне на научна информация с възможност за коментари;
- приложения с препоръчителни заглавия / тематична електронна библиотека;
- снимки и видео.

ОЦЕНЯВАНЕ

- Оценяването на конкурсните работи се извършва от жури под председателството на Декана на Историческия факултет. В неговия състав влизат преподаватели от катедрите на Факултета.
- Предварителната селекция на изпратените конкурсни материали се осъществява от преподаватели по история и по география от съответните катедри.

НАГРАДИ

1. Класираните на първите три места участници получават награди.

2. Всички допуснати до втори кръг участници получават грамоти.

На учениците от XII клас, получили оценка над Много добър 5.00, се предоставя възможност да се запишат за студенти в избрана от тях специалност на Историческия факултет през учебната 2025–2026 г.

ВАЖНА ИНФОРМАЦИЯ И СРОКОВЕ

- **ЛИНК КЪМ ФОРМУЛЯРА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ:**
<https://forms.office.com/e/BPz3xVkrqh>
- **СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ЗАЯВКИ И ПРЕДАВАНЕ НА КОНКУРСНИТЕ МАТЕРИАЛИ:** 18.02.2025 г.
- **ОБЯВЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДВАРИТЕЛНАТА СЕЛЕКЦИЯ:** 24.02.2025 г.
- **КОНКУРС (ПУБЛИЧНА ЗАЩИТА):** 01.03.2025 г.
- **ОТКРИВАНЕ НА КОНКУРСА:** 01.03.2025 г., 10:00 ч., зала № 5 в ректората на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

NB! Участието в научния форум е присъствено (за участниците от България) и в дистанционна форма (за участниците от чужбина).

Адрес за кореспонденция:

5003 гр. Велико Търново
ул. „Теодосий Търновски“ №2
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
Исторически факултет, каб. 537
д-р Радина Божилова-Маринова (организатор учебен процес)

Конкурсните материали по история да се адресират до:

доц. д-р Юлия Симеонова
space_time_vtu@abv.bg

Конкурсните материали по география да се адресират до:

доц. д-р Тамара Драганова
space_time_vtu@ts.uni-vt.bg